

ת"פ 28527/02/20 - מדינת ישראל נגד יוסף יאסין

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 28527-02-20 מדינת ישראל נ' יאסין 6 אוקטובר 2021

לפני
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
כבוד השופטת אילה אורן

הנאשם יוסף יאסין

הכרעת דין

בין הנאשם למר חסן חלף (להלן: "המתלונן") התגלע סכסוך אזרחי בגדרו דרש הנאשם לקבל מהמתלונן פיצוי כספי בסך אלפי שקלים. הנאשם פנה למתלונן בדרישה לקבלת הפיצוי, בין היתר, בתכתובת מסרונים שנטען כי מקצתם עולים לכדי עבירת איומים. זו הסוגיה הדרושה הכרעה.

כתב האישום

1. מעובדות כתב האישום עולה בתמצית כי עובר ליום 8.12.2019 הגב' איה חסין, אשת הנאשם, למדה נהיגה אצל המתלונן. הנאשם הלן בפני המתלונן כי אשתו לא עברה מספר טסטים לקבלת רישיון נהיגה ובין השניים התגלע סכסוך. ביום 8.12.2019 שלח הנאשם הודעות טקסט למתלונן, וביקש ממנו להחזיר לו את הכסף ששילם עבור שיעורי הנהיגה. המתלונן סירב להחזיר את הכסף ובתגובה איים עליו הנאשם במסרונים בהם כתב: "אני לא מבין בבתי משפט, מה שמגיע אני לוקח", "את מה שמגיע לי אני אדע לקחת אם אתה לא רוצה לתת", "מהעין שלך אני אוציא את זה, מה שיש לי אמרתי, שלום". בגין אמירות אלו הואשם הנאשם בביצוע עבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

טיעוני הצדדים

2. ב"כ המאשימה, עוה"ד אנה קצובסקי, טענה כי המאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר את העובדות המיוחסות לנאשם בכתב אישום, וכי ההודעות ששלח הנאשם מבססות את עבירת האיומים. לשיטת המאשימה יש לאמץ את עדות המתלונן שכן מדובר באדם נורמטיבי שעדות מהימנה, וכי הוא סיפר על הניסיונות הרבים להגיע לפשרה עם הנאשם, ומעדותו בבית המשפט נלמד כי תוכן התכתובת הקים את יסודות עבירת האיומים. לגבי עדות הנאשם טענה המאשימה כי יש לדחותה בחוסר אומן ולקבוע כי הסבריו אשר לכוונה שעמדה מאחורי אמירותיו אינם מניחים את הדעת.

3. עוד טענה ב"כ המאשימה כי יש להרשיע את הנאשם גם על סמך אמירה שעלתה בעדותו בבית המשפט, אך לא יוחסה לו בכתב האישום כיוון שניתנה לו זכות להתגונן: "תזכור שמישהו יבוא אלייך ויגיד לך אני צריך את הכסף של יוסף ואנשים אתה יודע מי. אמרתי לך זו זכותי אני אקח ממך" (ת/1, עמ' 17), אמירה שהביאה את המתלון להגשת תלונתו.
4. ב"כ הנאשם, עוה"ד עדי אייזנר, טענה כי השאלה המרכזית העומדת בפני בית המשפט היא האם תוכן המסרונים עולה לכדי איומים. לשיטתה, יש לבחון את הנסיבות בהן התנהלו תכתובות המסרונים בין השניים ואת צורת ההתבטאות.
5. ב"כ הנאשם הזכירה בטעוניה כי המבחן לקביעת עבירת האיומים הוא אובייקטיבי, וכי אין די שהמתלון חש מאוים מהנאשם. עוד נטען כי אין די בכך שהשפה שהשתמש הנאשם הייתה גסה, ובמיוחד שעה שכל השיח בין הצדדים היה בשפה דומה.
6. עוד טענה ב"כ הנאשם כי אין לתת אמון במתלון שבעדותו הציג בחומרה מוגזמת את מעשיו של הנאשם, תיאר את המצב באופן מגמתי, כדוגמת ההטרדות שנמשכו יום ולילה או שההודעות נמשכו כחודש ימים בניגוד לראיות שהוגשו. לשיטתה, המתלון ניסה לצייר את עצמו כתמים אך זה לא נכון, כי הוא שיקר בעדותו כאשר עומת עם המסרונים שנשלחו בינו לבין הנאשם, וכי לתלונתו המאוחרת במשטרה, כשבוע לאחר שהנאשם שלח את המסרונים, יש השלכה על מהימנות טענתו כי הוא חש מאוים.
7. אשר לתרגום המסרונים ביקשה ב"כ הנאשם להסתמך על התרגום המשטרתי שהוגש ב- ת/1 בלבד, ולהתעלם מעדות המתלון לעניין זה, בטענה שאין מדובר בתרגום אלא בפרשנות האישית. בהקשר זה ייאמר, כי במהלך ניהול המשפט התברר שהתרגום שנערך על-ידי חברה חיצונית מטעם המאשימה, אינו מדויק דיו, ולדידה של ב"כ הנאשם מדובר במחדל של המאשימה.
8. ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה בהקשר לבחינה האובייקטיבית שיש לעשות בעבירות של איומים. ועוד הפנתה להנחיה 2.41 של פרקליט המדינה מאפריל 2021 שם הונחתה התביעה לבחון את שאלת הגשת כתב האישום בין היתר נוכח חומרת האיום ונסיבותיו. לשיטת ב"כ הנאשם, זה הוא לא המקרה שעמד בהנחיה שכן הסכסוך בין הצדדים נמשך חודשים רבים במהלכם לא בוצע כל אקט מאיים, מביש או אלים נגד המתלון, מעבר לדרישה לגיטימית במסגרת הסכסוך האזרחי בין השניים.
9. ב"כ הנאשם טענה שיש לזכות את הנאשם שכן מדובר באדם פשוט, שלא הייתה לו כוונה כפי שעולה מאמירות כמו "תהיה בריא", "אני לא מאיים" וכיו"י הכבוד בהם השתמש כלפי המתלון אף אם הביע את כעסו בצורה גלויה כלפיו, ולפיכך היסוד הנפשי בעבירת האיומים לא התגבש.
10. לחלופין טענה ב"כ הנאשם שאם ייקבע כי האמירות המיוחסות לנאשם עולות לכדי איומים, עסקין בזוטי

דברים שכן המעשה הוא קל ערך והאינטרס הציבורי אינו מחייב את הרשעתו (בתמיכה לטענתה הגישה אסופה של פסיקה אליה אתייחס בהמשך).

קביעת ממצאי עובדה

11. מוסכם כי הרקע לסכסוך בין הנאשם והמתלון נסוב על לימודי הנהיגה של אשת הנאשם אצל המתלון, העובדה כי לא עברה 6 טסטים, ובשל כך דרש הנאשם לקבל חזרה את תשלום עבור שיעורי הנהיגה. עוד הוסכם על הצדדים כי נעשה ניסיון לפשרה בין הנאשם למתלון במסגרת פגישת גישור משפחתית, שבועות מספר קודם ששלח הנאשם את המסרונים, בה סוכם שהמתלון ילמד את אשת הנאשם 9 שיעורים נוספים וגישה לטסט (להלן: "פגישת הסיכום").

12. מטעם המאשימה העיד המתלון; הוגשו המסרונים (ת/1) שנשלחו ביום 8.12.2019 (עמ' 1 עד 17) בין השעות 15:59 ועד 17:20, וביום 15.12.2019 (עמ' 17 עד 20) בין השעות 12:43 ועד 12:58; הודעת הנאשם וטופס רישוי לימוד הנהיגה של אשתו. מטעם ההגנה העיד הנאשם, וכן הוגשה הודעת המתלון מיום 15.12.2019 בשעה 14:55 (נ/1).

פרשת התביעה

עד התביעה מר חסן חסין - המתלון

13. מר חסין בן 44, נשוי ואב לשלושה מכפר קרע סיפר בעדותו כי הוא מורה לנהיגה מזה 10 שנים, וכי אשת הנאשם הייתה תלמידתו, למדה 40 שיעורים, ניגשה ל- 6 טסטים ונכשלה. בעדותו הסביר המתלון כי בתחום לימוד הנהיגה אין החזרת תשלום גם אם תלמיד לא עובר טסטים. חרף זאת דרש הנאשם מהמתלון תשלום פיצוי בסך 8,000 ₪ היות שאשתו לא קיבלה רישיון נהיגה, ולמרות שהסכום היה גבוה מהתמורה ששולמה לו עבור שיעורי הנהיגה והטסטים (על-פי תחשיב שערך המתלון בעדותו שולמו לו סה"כ 6,700 ₪, בגין 40 שיעורים בעלות של 130 ₪ כל אחד, ו- 6 טסטים בעלות 250 ₪ כל אחד). עוד סיפר המתלון כי במהלך שיחותיו עם הנאשם, הוריד הנאשם את דרישתו בתחילה ל- 4,000 ₪ ולבסוף ל- 3,000 ₪. לאחר "**הודעות מאוד מטרידות יום ולילה..**" (עמ' 9 שר' 15) הציע המתלון לנאשם החזר בסך 1,000 ₪ - כגובה הרווח שלו, אך הנאשם סירב (עמ' 8-9).

14. המתלון שטח בעדותו את המהלכים שביצע על מנת להגיע להסדר עם הנאשם, כי בתחילה פנה למורה אחר לנהיגה שהסביר לנאשם שלא נהוג להחזיר כסף לתלמידים, וכשזה לא צלח יזם את פגישת הסיכום, בה נכחו חמישה אנשים וביניהם הנאשם וגיטו. מאוחר יותר שלח הנאשם מסרון למתלון והתנער מהסיכום (עמ' 9 שר' 31-18).

15. המתלון סיפר על חילופי המסרונים עם הנאשם, והעיד כי החלו כחודש קודם (עמ' 10 שר' 23), והתייחס למסרונים מיום 8.12.2019 ו- 15.12.2019, שנערכו בשפה הערבית, את חלקם תירגם בעדותו.

16. בשל החשיבות הרבה שיש לקריאת המסרונים הרלוונטיים לפי סידרם הם יובאו להלן, לצד תרגום ופרשנות של המתלון כפי שמסר בעדותו.

17. כאן המקום להזכיר כי ב"כ הנאשם התייחסה לאי הדיוקים והתקלות שנפלו בתרגום, והצדק עמה. אכן התרגום שנערך על-ידי חברה חיצונית אינו מדויק דיו, ונשמט ממנו מסרון שלא תורגם. אקדים ואומר כי אני סבורה שמדובר במחדל היורד לשורשו של עניין, ראשית, משום שגם לשפה הערבית מעמד רשמי (בג"צ 5555/18 ח"כ חסון ו- 11 אח' נ' כנסת ישראל 8.7.2021); שנית, משום שהנאשם והמתלון דוברי השפה הערבית כשפת אם; שלישית, משום שנתתי אמון מלא בעדות המתלון (על כך ארחיב בהמשך) ולכן מצאתי להעדיף את תרגומו של המתלון במקום בו קיים פער מסוים בתרגום או במקרה של העדר תרגום (לכך אייחד הערות בנפרד בכל מקום שהדבר דרוש. ויצוין כי מחמת טעות ייחס המתרגם את דברי המתלון כלשון נקבה, לכן אערוך את ההתאמות הראויות).

המסרונים הרלוונטיים מיום 8.12.2019

א. ביום 8.12.2019 בשעה 16:36 (ת/1 עמ' 7) כתב הנאשם: **"חאקי בוחדו בי נאפסי"**, ובתרגום המתלון: **"מה שמגיע לי אני לוקח את זה בעצמי"**, (בעדותו בעמ' 11 שר' 9-6) על כך המשיב המתלון בשעה 16:36: **"אני לא יודע יוסף אני התעייפתי ממך"**. והנאשם השיב: **"את מה שמגיע לי אני לוקח בידיי שלי"**, על כך השיב המתלון: **"אם רוצה להביא מישהו בבקשה"**, והנאשם השיב: **"למרות שעכשיו אף אחד לא ידבר איתך בכבוד זכותי בידיי שלי לא יותר"**. המתלון פירש את דברי הנאשם בכך שאמר כי עד כה הנאשם דיבר איתו בכבוד ובנימוס, אבל: **"[כ]שהוא אומר שהוא דיבר איתי בנימוס ובכבוד זה לא נכון. זה לא היה נימוס האיום הזה. הוא אומר במשפט אחר בידיי שלי אני לוקח את זה. המשפטים לא מסתדרים אחד עם השני, שהוא פונה אליי בכבוד (עמ' 13 שר' 24-26)"**.

ב. בשעה 16:50 (ת/1 עמ' 10 למטה ועד עמ' 11) (בעדותו בעמ' 13 שר' 1 ואילך) כתב הנאשם: **"עינתי ארלט עיתחמל מחאדה ביעלם האק"**, המתלון תירגם: **"אתה טעית, תסבול"**, (בתרגום המשטרתי - אתה לא היית בסדר, א.א.) **"אף אחד לא מלמד כך"**. יחד עם זאת, בחקירתו הנגדית אישר המתלון כי אפשר לפרש את המילה "עיתחמל" גם כ- **"תישא בתוצאות"**. בתשובה למסרון השיב המתלון: **"למה שאני אסכים למה שאתה אומר ואתה לא מסכים. בוא ניקח צד שלישי ואתה אל תשפוט אם אני מורה לא טוב או לא. אני לא טעיתי"**. ובתגובה כתב הנאשם: **"מי שעירבת אותו בסיפור זה לא בסדר לא רוצה לערב עוד אחד"**. והמתלון השיב: **"תביא את מי שאתה רוצה לא חשוב מאיזה צד"**. ועל כך השיב הנאשם: **"ערב אני לא רוצה, לא אכפת לי מאף אחד יש לי זכות"**. והמתלון השיב: **"תקשיב כששני אנשים חלוקים ביניהם מביאים צד שלישי שיפוט ביניהם, למה אתה לא רוצה למה אתה מכריח אותי"**. והנאשם השיב: **"אקח אותו בידי (המילה "בידי" לא נכתבה בתרגום המשטרתי, א.א.), זה בעיה שלך, אתה לא רוצה להשתכנע נכון ואני מבקש ממך בזכות לא יותר"**. והמתלון השיב: **"להגיד לך שאני משתכנע אני לא משתכנע בגלל זה אני אומר נלך לבית משפט"**. והנאשם השיב: **"זה בעיה שלך"**. והמתלון: **"מה אתה אומר שתביא שני מורה נהיגה שישפטו וזה"**. והנאשם השיב: **"חסן באלוהים בוא נגמור את הסיפור, אף אחד לא ישכנע אותי מבקש את מה שמגיע לי תתן לי אותו,**

הרווחת או הפסדת לא מעניין אותי". בהמשך הסכים המתלון להחזיר 1,500 ₪, ושאל: **"כל אלה שנכשלו ולמדו אצלי להחזיר להם".** והנאשם השיב: **"לא אכפת לי מאחרים".**

ג. המתלון נשאל על המשך ההתכתבות (ת/1 עמ' 14) (בעדותו בעמ' 13 שר' 7 ואילך) והסביר כי הנאשם כתב: **"עיסמאק קולתילק חאקי בוחדו בידקש אינתי חור בס מליון פילמיייה ראח אחאד חאקי מעאק מנהון לבוקרה קולי עקל מין 4,000 תינזלש",** ותירגם: **"תשמע אמרתי לך מה שמגיע לי אני לוקח, אתה לא רוצה אתה חופשי אבל מיליון אחוז אני לוקח את מה שמגיע לי, יש לך מעכשיו עד מחר תגיד לי פחות מ - 4,000 אתה לא תוריד".** (תרגום מעט שונה מזה שנערך ע"י המשטרה).

ד. ובהמשך ההתכתבות בשעה 17:04 (ת/1 עמ' 15) כתב המתלון: **"תדע אם יקרה לי משהו כל דבר הרבה אנשים מכירים אותך ואת מספר הטלפון שלך מספיק עם הדיבורים אתה 1500 בבקשה"** על כך השיב לו הנאשם: **"תודה לאל לא הרגתי אף אחד".**

ה. המתלון נשאל על המשך ההתכתבות (ת/1 עמ' 16) (בעדותו בעמ' 13 שר' 27 ואילך) בערבית **"תשאקה עליי"** ותרגם את שכתב: **"תתלון עליי, כשיש אנשים שאין ביניהם הבנה הם פונים לבית משפט",** (תרגום מעט שונה מזה שנערך ע"י המשטרה, א.א.). הנאשם ענה: **"בפהנש ליל קדע עיתעלמט מן אלחיה עילאק חאק חודהו",** ותירגם: **"אני לא מבין בבתי משפט, למדתי מהחיים, אם יש לך זכות תיקח את זה".** בתגובה השיב המתלון: **"אז אתה רוצה לקחת את זה בכח",** ומסביר כי בתגובתו התנער הנאשם וכתב: **"חסן מין לאחר אינחאלאס היסה"** שזה אומר בעברית **"חסן מהסוף בו נגמור את הסיפור",** וממשיך **"עיתיני 3,000", "בלזמש משאקל".** והמתלון תירגם: **"תן לי 3,000 ₪, אין צורך בבעיות".** המתלון פירש את דבריו (עמ' 14 שר' 10-11): **"כשמישהו אומר 'בלזמש משאקל' - אין צורך בבעיות, המשמעות היא שהוא רוצה לעשות בעיות אם לא אתן לו 3,000 ₪".**

ו. בחליפת מסרונים הסיום ביום 8.12.2019 בשעה 17:19 כתב הנאשם (ת/1 עמ' 17): **"מאשי עתיהם לאחאדה שאקלו מוש נאפהע מעאק לימליח בס אטזקר לאמן חדא יג'יק ויל קולאק בידי מסארי יוסף אונסאב טערף מן קולתילק חאקי בוחדו בס בוחדו מינאק תיסאלניש סלם חסן".** המתלון תירגם בעדותו (עמ' 11 שר' 16-22): **"א.ו.קיי, תן אותם למישהו, נראה לא הולך איתך בטוב אבל תזכור שמישהו יבוא אליך ויגיד לך אני צריך את הכסף של יוסף ואנשים אתה יודע מי אמרתי לך זכותי אני אקח ממך ואל תשאל אותי שלום חסן".** (משפט שלא תורגם כלל על ידי המשטרה - א.א.). המתלון השיב למסרון זה בשעה 17:19 באומרו **"סלם חביבי",** ועל כך השיב הנאשם מיד: **"אתה חושב אותי לקבצן, שלום".** בעדותו הסביר המתלון כי הוא הרגיש שהנאשם נתן לו אולטימטום ויבוא לקחת את הכסף בכוח, וכי משפט כזה אינו מבשר טובות (עמ' 11 שר' 24-25).

המסרונים הרלוונטיים מיום 15.12.2019

ז. בשעה 12:43 שלח הנאשם מסרון למתלון (ת/1 עמ' 17-18): "אתה יכול להגיע עם זה לאלוהים זכות שלי ואני אקח אם רוצה בדרך הטוב בסדר אם לא אתה יודע איך ואני ממליץ לך לגמור את הסיפור לפני יום חמישי, אין צורך בבעיות אתה רוצה לגמור אהלן לא רוצה לגמור אתה חופשי את מה שמגיע לי אני אקח". על כך השיב לו המתלון: "אם אתה רוצה שנעשה כמו שסיכמנו אצל חמך תפדאל לא רוצה אתה חופשי ואל תשלח הודעות איום". הנאשם השיב: "דבר ראשון אני לא מאיים דורש את מה שמגיע לי אני לא אשב אצל אף אחד, אם רוצה אשב איתך בכפר סבא ונגמור את הסיפור".

ח. בהמשך בת/1 בעמ' 19, חזר המתלון כי הוא מוכן למה שנקבע בפגישת הסיכום: "חבל על הזמן אם אתה רוצה כמו שסיכמנו אצל הדוד שלך נשב נדבר אם לא אין צורך אבל להחזיר את הכסף אני לא אחזיר זה הסוף מה שאני אומר זהו זה". על כך השיב בתחילה הנאשם: "משי" - בסדר (בשעה 12:54) ומיד כתב בהמשך (ת/1 עמ' 20) (בעדות עמ' 10 שר' 27 ואילך) - "מן עניק ראח עטלהן אלעינדי אחקתו סלם", תרגם המתלון: "מהעין שלך אוציא אותם (את הכסף), מה שיש לי אמרתי שלום". בעדותו הסביר המתלון שיש הגדרה לא מובנת במשפט שלו, אבל שהוא הרגיש מאוים כי הוא לא יודע מה התוצאה מהמשפט הזה, אך זו תוצאה לא נעימה (עמ' 10 שר' 27 עד 33). להודעה זו הגיב המתלון בשעה 12:56 (עמ' 20 מת/1) - "זוודתהא מעי.. תדהידיש כמאן מרא אקולאק" ותרגם: "הגזמת איתי אל תאיים עלי פעם נוספת אני אומר לך".

ט. בתשובה ענה לו הנאשם (ת/1 עמ' 20) בשעה 12:58: "אין צורך בלאיים חובה עליך לשלם והסכום הוא 8,000 ₪. אני יוצא מהסיפור, הכסף שלי ייקחו שלום".

18. כך הסתיימה חליפת המסרונים בין הנאשם למתלון, ובו ביום בשעה 14:55 מסר המתלון את תלונתו בתחנת כפר סבא (נ/1).

19. בחקירתו הנגדית נשאל המתלון מדוע טען שהנאשם הטריד אותו במשך חודש ימים, בעוד שהמסרונים החלו ב- 8.12.2019 ונמשכו כשעה וחצי בלבד, וכי הוא סותר את דבריו בחקירתו מ- נ/1. המתלון הבהיר כי הוא פנה למשטרה רק לאחר שהגיעו מים עד נפש ומשמאמציו להסדיר את העניין לא צלחו, וכן מסר למשטרה בזמנו את כל המסרונים שהיו ברשותו.

20. עוד בחקירתו הנגדית נשאל המתלון על פגישת הסיכום, וסיפר כי נערכה כשבועיים-שלושה לפני המסרונים, וכשנשאל מדוע הגיע לפגישה אמר (עמ' 15 שר' 9-11): "[...] שעשיתי מאמצים לפני שהגעתי למשטרה לסדר את העניין אם זה דרך גישור עם מורה לנהיגה מקצועי שהסביר לו שזה לא עובד ככה ואני יודע שחמו הוא בן דוד של חמה של אחותי אז הצעתי שנשב ביחד ונגשר על הפערים". וכשנשאל אם הפגישה הסבה לו אי נעימות השיב: "אם לא היה לי נעים לא הייתי מציע את הפגישה. הזכות הייתה בידי". וכשהקשתה ב"כ הנאשם והטיחה במתלון כי הוא רצה לסיים את הסכסוך בתוך המשפחה כי הוא הבין שהנאשם לא מרוצה ממנו ומסגנון הלימוד שלו, השיב המתלון: "זה לא נכון. הוא פשוט רצה את הכסף בחזרה, זה

כל הסיפור. מאיפה הוא יודע שאני לא מלמד טוב, למה הוא המשיך לתת לאשתי ללמוד אצלי?" (עמ' 15 שר' 20-19).

21. עוד בחקירתו הנגדית סיפר המתלון כי הנאשם היה נוכח בפגישת הסיכום אך לאחריה הנאשם ואשתי התקשרו ודרשו את "הטופס הירוק" - "רש"ל 18" (ת/2) על מנת שהיא תוכל ללמוד אצל מורה אחר ולגשת לטסט.

22. בחקירתו הנגדית, אישר המתלון כי בתחילת התכתובות (ת/1 עמ' 1) שאל הנאשם לשלומי, והלה השיב לו כי היו לו בעיות רפואיות, והנאשם בירך אותו בברכת **"תהיה בריא"**.

23. הסנגורית הפנתה את המתלון לעמ' 1 בת/1 שלאחר שהנאשם אומר שהוא לא מתעניין בהסדר שהגיעו אליו בבית חמו ורק רוצה את מה שמגיע לו ובתגובה כותב לו **"אני לא חושב שהכסף שלי מקדם אותך במשהו ואני לא אוהב שמישהו יצחק עלי, תן לי מה שמגיע לי חסן ונשכח מהסיפור"**. ועוד אישר המתלון בחקירתו הנגדית כי בהתכתובות עם הנאשם, סבר כי הלה דורש כסף שאינו מגיע לו.

24. לשאלת ב"כ הנאשם אישר המתלון, כי הנאשם פנה אליו בפניית כבוד, באומרו **"יא עמי"** ב-ת/1 עמ' 8. עוד הפנתה הסנגורית לעמ' 9 ב-ת/1 אמירה שהמתלון תרגם את **"אנא בידי חאלס מעאק"**, ואישר כי הנאשם כתב לו שהוא רוצה לסגור את העניינים ביניהם לבד, וכי הוא זקוק לרישיון הנהיגה עבור אשתו כי הם מתגוררים רחוק.

25. בעמ' 10 ליד השעה 16:47 אישר המתלון, כי לאחר שאמר לנאשם שבעבור המאמץ שלו הוא לא ייתן לאף אחד בחווה, השיב לו הנאשם: **"חסן תקשיב אל תטעה בדיבור, לא לוקח ממך אני מבקש מה שמגיע לי"** (תרגום מעט שונה מזה שנערך ע"י המשטרה, א.א.).

26. לקראת סוף ההתכתובות בעמ' 17 ב-ת/1 נשאל המתלון האם, כשהנאשם כתב כי יבואו אנשים לבקש את הכסף שלו ייתכן שאלו בני משפחת הנאשם, השיב המתלון כי הוא לא יודע (עמ' 17 שר' 28-30). ועוד נשאל לגבי המונח "עיוני", והאפשרות כי כשאמר הנאשם כי הוא ייקח מהעין שלך - הכוונה היא שייקח את הכסף ממה שחשוב לו, ואין הכוונה לאיום, ואולם המתלון משיב: **"אנחנו משתמשים בשפה הזו כשאנחנו רוצים לקחת ממישהו משהו בכוח וזאת המשמעות היחידה במקרה הזה. אני לא יודע לפרש יותר מזה"** (עמ' 18 שר' 7-4). כשנשאל אם פרשנותו היא סובייקטיבית בגלל אי הנעימות בשיחה עם הנאשם, הבהיר: **"לא נכון. אני מאוד אובייקטיבי במקרה הזה כי זו הפרשנות של המשפט הזה, אני אקח מהעניינים שלך, זאת אומרת שהוא ייקח את זה בכוח"** (עמ' 18 שר' 8-10).

27. בסיום חקירתו הנגדית נשאל המתלון על האפשרות כי בשל הסכסוך והטלת הדופי של הנאשם במקצועיותו,

תוך כדי התכתבות לא נעימה, חש המתלונן כי הנאשם מזלזל בו, וכי הוא נעלב וסבר שלא מגיע לנאשם כל פיצוי אך אין מדובר באיום, השיב: **"הרגשתי שזה איום ולכן ניגשתי למשטרה. אם לא הייתי מרגיש שזה איום לא הייתי פונה"** (עמ' 18 שר' 20-22).

פרשת ההגנה

עדות הנאשם, מר יוסף יאסין

28. הנאשם סיפר בעדות שהיה לו חשוב שאשתו תוציא רישיון נהיגה בהיותו פסול מנהיגה משנת 2011 ומשום שהם מתגוררים בריחוק מהעיר, וכי ששילם למתלונן תמורה בסך 8,000 ₪ או 10,000 ₪, אך הוא אינו זוכר את הסכום במדויק (עמ' 20 שר' 24-25). עוד סיפר הנאשם על כעסו על המתלונן משום שהוא לא לימד והכין את אשתו לקראת הטסטים כראוי, אף שדיבר איתו על כך, אלא לימד אותה שני שיעורים ביום הטסט בלבד, ולכן אשתו נכשלה בטסטים והמתלונן לא ביצע את עבודתו. ועוד אמר: **"אחרי ששמעתי 5-6 טסטים אני השתגעתי, אמרתי לו תקשיב, אתה גנבת את אשתי, היא עשתה 6 טסטים [...]"** (עמ' 20 שר' 23-24). על דברים דומים חזר הנאשם בחקירתו הנגדית כשנשאל מדוע הוא סבור שהמתלונן חייב לו כסף אז השיב: **"כי זה בן אדם שצחק על אשתי וגנב אותה"** (עמ' 23 שר' 15-16). כבר עתה ייאמר, כי התבטאותו הבוטה של הנאשם כלפי המתלונן ממחישה את עוצמת הכעס ותחושת העוול שגרם לו המתלונן. מבחינתו המתלונן "גנב אותו" ולכן הוא "השתגע", ומכאן שאך לגיטימי היה הדבר בעיניו של הנאשם לדרוש את הכסף מהמתלונן בכוח, כפי שהתרשמתי ויובהר בהמשך.

29. עוד סיפר הנאשם כי הציפייה שלו הייתה שהמתלונן ישיב לו את כל הכסף ששילם לו, אבל הוא היה מוכן להתפשר על 4,000-5,000 ש"ח כי אז הוא יכול לקחת את הכסף והקבלות ולשלם איתם למורה נהיגה אחר. הוא לא רצה לעשות כן כיוון שכל הזמן אשתו אמרה לו שבטסט הבא היא תצליח. מצד שני הצעת המתלונן להשיב לו 1,000 ₪ או 1,500 ₪ לא הייתה מקובלת עליו היות שהפיצוי אינו מספק מאחר ששילם למעלה מ-8,000 ₪ (עמ' 21 שר' 13-11).

30. הנאשם סיפר בעדותו על פגישת הסיכום, שלאחריה התחמק המתלונן ממילוי חובתו ואמר לו כי הוא בבית חולים, ולכן שב הנאשם ודרש פיצוי כספי. בהתייחס למסרון מ-1/ת בעמ' 15 בשעה 17:06 בו המתלונן כתב שהוא לוקח את הכסף של הילדים שלו, אמר הנאשם כי מבחינתו המתלונן הוא זה שלקח כסף מהילדים שלו ושהוא **"לא אוכל כסף של אחרים"** (עמ' 21 שר' 9-14).

31. בנוגע לאמירת האיום להוציא את הכסף מהעיניים שלו אמר הנאשם: **"כשאמרתי לו אני אוציא את הכסף מהעיניים שלו, זו זכותי, הכוונה שיש אנשים גדולים שאני מכיר במשפחה שלנו שישבו איתו ויוציאו את הכסף ממנו, כי יש אצלנו את המבוגרים שעושים להם כבוד ושומעים את המילה שלהם ואם לא אמר את זה ואני רציתי לתבוע אותו וגם אחרי המשפחה אני מתכוון לתבוע אותו, כי הכסף שלי הלך באוויר, הוא אומר שאיימתי עליו, אני לא מאיים, אני רוצה את הכסף שלי, אתה גנבת את אשתי וצחקת על**

אשתי" (עמ' 21 שר' 19-23).

32. לאורך עדותו חזר ואמר הנאשם שהוא לא איים על המתלונן, אלא דרש את הכסף המגיע לו, והפנה לדבריו בחקירתו במשטרה בהתייחס למסרונים ב- ת/1: "רק אמרו לי מה כתוב. ואמרתי לחוקרת שאני לא מאיים ואני לא חושב שזה נחשב איום. וגם שאל אותי מה אתה מאיים? אמרתי לו לא, למה אני צריך לאיים? [...] זה כסף לזכותי, אני לא רציתי ממך כלום, אתה שמביא לה שיעורים וטסט באותו יום זה לא נקרא הצלחה אלא גניבה [...] האישה לא עברה שישה טסטים, זה לא הגיוני והיא יודעת לנהוג..". (עמ' 21 שר' 27-32).

33. ב"כ הנאשם שאלה את הנאשם למה הוא התכוון כשאמר: "מה ששלי אני לוקח את זה בידיים שלי", והוא השיב: "זה חוק, כי כמו שיש לך זכות יש לך כוח, מה זה כוח? כוח זה יש חוק, כי כמו שאת רוצה לקחת מה שהוא לא שלו וללכת לדיון, וכשאת הולכת לדיון וזה זכות שלך יש לך כוח לדבר וכשזה ביד שלך זה זכות. עוד פעם אני לא מאיים ולא מגיע למצב הזה, כי יש לי בית ומשפחה ולא צריך את השטויות האלה" (עמ' 22 שר' 5-8). אף שהנאשם ניסה לכאורה להסביר כי התכוון לפעול כחוק באמירה זו, התרשמתי כי ההיפך הוא הנכון, האמירה לפיה הוא "לוקח בידיים שלי" לא יכולה להתפרש כפעולה חוקית, לא כל שכן ניתוח מכלול האמירות הברורות שעלו מהמסרונים (ת/1) לרבות אלו בהן שלל מפורשות את הצעת המתלונן לבירור הסכסוך בהליך משפטי, וכך אמר גם בחקירתו במשטרה (ת/3).

34. בחקירתו הנגדית הופנה הנאשם לחקירתו במשטרהשם נשאל על הביטוי "אני לוקח בידיים שלי" וענה (ת/3 עמ' 3 שר' 24): "אני התכוונתי שאני אביא אנשים מהמשפחה שישבו איתנו ביחד וידברו איתו כדי שיחזיר לי את הכסף, זה הכוונה כשאמרתי שזה בידיים שלי. למה שאני אלך לבית המשפט וילך לי כסף על בית משפט". (הדגשה שלי א.א.).

בסתירה לכך אמר בעדותו: "כי אצלנו במגזר בהתחלה הולכים לפי המשפחות [...], אם קרה משהו אני הולך לאבא שלי, הוא יודע מהסיפור הזה, אם אבא שלי לא עזר לי אני הולך לדודים שלי או למשפחה שלי [...] למה בהתחלה ישבנו איתם? כי הוא הסכים ואמר בהתחלה שהוא רוצה לעזור לה. אם זה לא עזר לי כל הסיפור הזה, וזה באמת לא עזר, כי בסוף הגענו לפה, שאני אקח את הכסף שלי בידיים שלי זה אומר שאני הולך לפי בית המשפט כי אני לא רוצה לאיים ולא רוצה לקחת כסף שלי, אפשר לחזור טיפה אחורה על ההפסד של הכסף, אני מנהל עסק והפסדתי את הכסף שלי, מעל 200 אלף ₪ והכל על השם שלי ומהסיפור הזה הבנתי שצריך לקחת אותו דרך חוק" (עמ' 22 שר' 24-32) (הדגשה שלי א.א.). בדברים אלו סתר הנאשם את הסברו לחוקר שכן אמר שלא היה מעוניין לפנות לבית משפט.

35. הנאשם שב וניסה לתת הסבר משכנע כי פעל כדי לקבל את הכסף המגיע לו, וכך השיב לב"כ המאשימה: "אני אמרתי לשוטר אני לא [מ]איים, ואם רשום לך הכל הוא שאל אותי 20 פעם ואמרתי לו אני לא מאיים, הוא אמר אמרת לו שתוציא את הכסף מהעיניים שלו ואמרתי לו שזה לא איום כי יש זכות וכשיש לי זכות נכון שיש פה חוקים במדינה וכל מיני דברים שאנחנו בני אדם גם טועים, יש חוקים שדברים שאנחנו מדברים יכול להיות שזה נקרא איום אבל אני לא רציתי לאיים זו זכותי. אני בן אדם

שעובד אחרי שהפסדתי את כל העסק שלי, אני עובד שכיר, ועד שאני מביא 10,000 ₪ זה הרבה כסף" (עמ' 23, שר' 8-13) (הדגשה שלי א.א.).

36. כאשר ב"כ המאשימה עימתה את הנאשם עם דברי המתלון במסרונים מהם עולה כי הוא הציע לערב צד שלישי אך הנאשם סירב, אולם טענתו הייתה שזה משום שהוא לא ידע את מי הוא "מכניס" (עמ' 25 שר' 13-18).

37. בתגובה לשאלת ב"כ המאשימה למה התכוון במסרון מיום 15.12.19 (עמ' 17 ת/1), בו כתב: **"אתה יכול להגיע עם זה לאלוהים, זכות שלי ואני אקח, אם רוצה בדרך הטוב בסדר, אם לא אתה יודע איך"** השיב שהתכוון לזה שהמתלון גנב אותו ושהכוונה שלו הייתה **"לא אמרתי זה לא בטוב, זה אומר שאקח את הכסף בכיוון אחר, המשפחה שלי או שלו, חברים שלי ושלו"** (עמ' 25 שר' 26-27). דהיינו כי לדברי הנאשם הוא לא ראה צורך לאיים על המתלון בשל ההיכרות המשפחתית, ולכך התכוון לדרך הטוב.

38. לגבי אמירתו במסרון **"אחפש אותך"** מעמ' 10 ב- ת/1 חזר הנאשם על כך שהוא התכוון ש"יש משפחות ויש בית המשפט, אבל 90 אחוז הולכים אצלנו לפי משפחות, לא בתי משפט, אם זה הגיע כמו עכשיו, זה דרך בית המשפט" (עמ' 26 שר' 15-16).

39. ב"כ המאשימה עימתה את הנאשם עם תרגומו של המתלון להודעה שלא תורגמה על ידי המשטרה בת/1 עמ' 17 בשעה 17:19 אז כתב: **"א.ו.קיי. תן אותם למישהו, נראה לא הולך איתך בטוב, אבל תזכור שמישהו יבוא אליך ויגיד לך אני צריך את הכסף של יוסף, ואנשים, אתה יודע מי, אמרתי לך זכותי אני אקח ממך ואל תשאל אותי שלום חסן"**. והנאשם השיב: **"פה רשום 1,500 ₪, הוא אומר לי אני אביא לך 1,500 ₪, אם אתה לא צריך אל תשלח לי הודעות והוא אמר לי אני מזכיר לך אם קרה לי משהו, זה בעיה שלי ולא בעיה שלך, אה זה בעיה שלך ולא שלי, זאת הכוונה שלו"**. (עמ' 27 שר' 10-13). וממשיך שכוונתו הייתה **"תביא אותם לאיזה בן אדם אחר, כי הדיבור שלי היפה לא מצליח איתך, רק תחשוב שמישהו יבוא אליך ויגיד לך אני רוצה את הכסף של יוסף ואת האנשים אתה מכיר, אל תשאל אותי למה שלחתי את האנשים האלה חסן שלום"** (עמ' 27 שר' 14-16).

40. הנאשם הבהיר לאור שאלת ב"כ המאשימה האם הוא התכוון לשלוח אנשים אל המתלון ואמר: **"אני לא מכיר אנשים חוץ מאנשים טובים, אצלנו מה שקורה במגזר יש לנו כמו בית משפט, איזה משפחה או איזה אנשים. אני הולך לאנשים האלה ואומר להם את הסיפור והם אנשים שנקראים סולו, שבמקום להיות בלגאן הם עושים הכל כדי לעזור לאנשים"**.

41. לשאלות בית המשפט השיב הנאשם שכל השיח ביניהם היה בעליות ומורדות ושאלם הוא היה רוצה לאיים על המתלון אז הוא היה עושה את זה בהתחלה והכחיש שמה שהוסכם בפגישת הסיכום לא מומש כיוון שאשתו באה לבקש את הטופס שלה, אלא משום שהמתלון נעלם. כמו כן אמר שהוא לא רצה לשבת למו"מ עם המתלון כי נמאס לו, והיות שהרגיש שהוא רדף אחרי המתלון.

ממצאי עובדה ומסקנות

42. התרשמתי **לחייב מהמתלון וממהימנותו**. המתלון הוא אדם רציני ונורמטיבי, מורה לנהיגה מזה 10 שנים, שהרשים אותי בכנות דבריו. בריש גלי אמר כי חש אי נוחות רבה ממעמד מסירת העדות ומההליך המשפטי בעטיו של סכסוך עם תלמידתו לשעבר, ובמילותיו: **"למען האמת היה לי קשה להגיע לכאן. אני אדם מן השורה, אני מורה לנהיגה, אין לי שום אינטרס להגיע לכאן ולהתעמת עם התלמידים שלי אבל יוסף אילץ אותי לאחר הודעות מאוד מטרידות יום ולילה, הוא ביקש את הכסף בצורה לא נורמלית, כולל מלל של איום שמישהו יבוא לקחת את הכסף שלי, אל תשאל מי זה"** (עמ' 9 שר' 13-17). ובהמשך שב ואמר: **"באמת לא רצית להגיע לבית המשפט, רציתי להגיע לפשרה על מנת לחסוך בעיות וגם את זמנו של בית המשפט ועשיתי גם מהלכים"** (עמ' 10 שר' 1-2). התרשמתי כי אלמלא חש המתלון מאוים ע"י הנאשם, הוא לא היה פונה לסיוע המשטרה.

43. המתלון שכנע אותי באמיתות עדותו שנתמכה במסרונים שתועדו והוגשו **(ת/1)**, לצד אותות האמת שנלוו לעדותו: משפת גופו, נימת קולו, תווי פניו והתנהלותו השקטה, העניינית והמכבדת. אף שהמתלון חש פגוע מהתנהגותו של הנאשם וחשש מהאמירות שכתב הנאשם אותם הוא חווה כאיום ממשי, עדותו הייתה מדודה ומדויקת. המתלון לא ניסה להעצים את האירוע או חומרתו, לא הציג עצמו כקורבן, אלא כמי שניסה לפתור את הסכסוך בדרכי פשרה בפגישת הסיכום, ואף בהסכמה להחזיר לנאשם את הרווח הכולל בסך 1,000 ₪, אך לא זכה לשיתוף פעולה.

44. הצדדים התייחסו בטיעונים אל המסרונים כאילו כולם נשלחו באותו מועד 8.12.2019, ונוסף על כך טענה ב"כ הנאשם כי המתלון כבש את תלונתו היות שהגישה רק ביום 15.12.2019. בנוגע לכבישת התלונה, יש לתת את הדעת שאיומיו של הנאשם במסרונים נעשו בשני גלים, האחד ביום 8.12.2019 והאחר ביום 15.12.2019. אומנם המתלון לא הגיש תלונתו ביום 8.12.2019, אך אדרבה, יש בכך לחזק את מהימנותו משאמר כי רצה להימנע מכך בכל דרך. יתרה מכך, המסרון האחרון שנשלח על-ידי הנאשם היה ביום 15.12.2019 בשעה 12:58 ואת הודעתו מסר המתלון בו ביום בשעה 14:55 **(נ/1)**. בחלופת המסרונים האחרונה אמר הנאשם למתלון: **"אתה יכול להגיע עם זה לאלוהים זכות שלי ואני אקח אם רוצה בדרך הטוב בסדר אם לא אתה יודע איך ואני ממליץ לך לגמור את הסיפור לפני יום חמישי, אין צורך בבעיות אתה רוצה לגמור אהלן לא רוצה לגמור אתה חופשי את מה שמגיע לי אני אקח"** **(ת/1 עמ' 17-18)**. וכן כתב: **"מהעין שלך אוציא אותם (את הכסף), מה שיש לי אמרתי שלום"**, ועל כך השיב בין היתר המתלון לנאשם: **"הגזמת איתי אל תאיים עליי פעם נוספת.."**. מכך ניכר כי המתלון חש שאיומיו של הנאשם כלפיו עלו מדרגה בתוכן ובנקיטת מסגרת זמנים להוצאת האיום אל הפועל, ועל כן עיתוי מסירת התלונה תומך במהימנות גרסת המתלון, ולא ההיפך.

45. בנוגע לטענת ב"כ הנאשם כי המתלון העצים את תלונתו בכך שסיפר כי ההטרדות נמשכו יום ולילה במשך חודש בעוד שמהמסרונים מדובר בשני מועדים כמפורט לעיל, אני סבורה כי בטענה זו אין ממש. אין חולק כי

המסרונים נשלחו לאחר פגישת הסיכום שהייתה כמה שבועות קודם לכן. מובן שלכך קדמו שיחות טלפון או מפגשים בין הנאשם למתלונן, כך שבהחלט ייתכן כי מדובר בתקופה ארוכה יחסית ובאשר "לנחישותו" של הנאשם לקבל את הפיצוי שסבר כי מגיע לו היות שהנאשם "גנב" אותו ואת אשתו, על כך אין חולק. מכאן שתחושת ההטרדות החוזרות ונישנות אותה תאר המתלונן שכנעני.

46. איני סבורה כי נפלו סתירות משמעותיות בגרסת המתלונן, ואף לא כי הוא "ניפח" את תלונתו. אדרבה, בנוגע לתרגום של המסרונים הוא היה נכון לקבל תרגום מקל שהציעה ב"כ הנאשם אשר למילה "תחמל", כי משמעות המילה יכול שתהא "תשא בתוצאות" ולא רק "תסבול".

47. לפיכך, מצאתי לאמץ את גרסת המתלונן במלואה, לרבות בכל הנוגע לפערי תרגום השפה (שאינם רבים), וליתן משקל מלא לעדותו.

48. מנגד, **התרשמותי מהנאשם הייתה שלילית** הן בנוגע למהימנותו ולהסבריו לפשר אמרתיו, והן בנוגע ליחסו למתלונן. ראשית, הנאשם שיקר בנושא מהותי העומד בבסיס המעשים המיוחסים לו, היות שטען בעדותו כי הוא התכוון "שאנשים מכובדים" או "בית המשפט" יסייעו לו בגביית החוב שהוא משוכנע כי המתלונן חייב לו, בעוד שההיפך הגמור עולה מהמסרונים שכתב ומהדברים שאמר בחקירתו (ת/3 שר' 24). המתלונן הוא שביקש מהנאשם לקיים גישור נוסף אצל צד שלישי, או לנהל את הסכסוך בבית המשפט, למרות סיכום קודם אליו הגיעו הצדדים בפגישת הסיכום. ואולם, הנאשם דחה את בקשת המתלונן והשיב, בנוסחים שונים של בוטות, כי את שמגיע לו הוא ייקח במו ידיו. מדובר בשקר מהותי עליו נסוב הקושי בפתרון הסכסוך ולכך יש משקל רב.

49. לא השתכנעתי מניסיונו של הנאשם לתת הסבר תמים לאמרתו כי הוא **"ייקח את המגיע לו בידים"**, באומרו בעדותו: **"זה חוק, כי כמו שיש לך זכות יש לך כוח, מה זה כוח? כוח זה יש חוק [...]"** (עמ' 22 שר' 3-4). הדברים אינם מתיישבים עם המסרונים ששלח למתלונן והתרשמותי מהאישיות הכוחנית.

50. שנית, התבטאויות הנאשם גם בעדותו בבית המשפט, בהתייחסו אל המתלונן כאל מי **"שגנב" את אשתו "וצחק" עליה** (עמ' 21 שר' 19-23), ובהמשך גם **"[...] אתה שמביא לה שיעורים וטסט באותו יום זה לא נקרא הצלחה אלא גניבה [...]"**, הן אמירות בוטות ומכפישות המעידות על התייחסות משתלחת מצדו של הנאשם כלפי המתלונן.

51. גם כיום, לאחר שהוגש כתב האישום, משוכנע הנאשם כי נעשה לו ולאשתו עוול על-ידי המתלונן, אף שלא הביא כל ראיה לתמוך בכך, למשל כי גם במקרים דומים בהם תלמידים לא עברו טסטים הם קיבלו את כספם חזרה. הוא חש מרומה, ולכן זכותו לקחת את שהוא חושב שמגיע לו.

52. השאלה הנשאלת עתה היא, אפוא, האם התבטאויות הנאשם במסרונים שכתב למתלונן, כמיוחס לו בכתב האישום, עולים לכדי עבירת איומים, או שמא מדובר בדרישה כוחנית שאף אם היא מכוערת, היא אינה מגבשת

עבירה, אלא מצויה בתחום חופש הביטוי המותר.

דין והכרעה

הפרק המשפטי - כללים לבחינת עבירת האיומים

53. עבירת האיומים הוגדרה בסעיף 192 לחוק העונשין, הקובע כך:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

54. תכליתה של עבירת האיומים היא להגן על שלווה נפשו וביטחונו של הפרט, על חופש הפעולה והבחירה שלו, אף שיש בכך הגבלה וצמצום של חופש הביטוי. זוהי **עבירה התנהגותית** שאינה דורשת הוכחת תוצאה של פגיעה בערכים המוגנים, או כי המאיים השיג מטרתו וגרם להפחדה, או הקנטה של המאויים. עצם האיום בפני עצמו, אם בוצע **בכוונה** להפחיד או להקניט ונקלט בחושו של אחר, אף אם אין לו זיקה למושא האיום, מקים עבירת איומים (רע"פ 8736/15 **צוברי בר נ' מדינת ישראל** (17.1.2018)).

55. המבחן לגיבוש עבירת האיומים הוא **אובייקטיבי**, משמע, כי על-מנת לקבוע אם תוכן ביטוי עולה כדי איום יש לבחון אם יש באמירה או במעשה כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן היישוב בנעליו של המאויים, אף אם המאויים לא חש אימה (ע"פ 237/53 **כהן נ' היועץ המשפטי**, פ"ד ח 295 (1954)).

56. **היסוד העובדתי** בעבירת האיומים הוא עצם העברת מסר מאיים הפוגע בערכים המוגנים, שלא כדין, ובחינתו מחייבת עריכת איזון עם עקרון העל של חופש הביטוי (ע"פ 3140/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (30.4.2012)).

57. בע"פ 103/88 **ליכטמן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(3) 373 (1989) (להלן: "פרשת ליכטמן") נקבעו כלים לבחינת ההתבטאות המצויה במחלוקת אם עולה היא לכדי איום אם לאו, ובראשם "**מבחן המהות**" של האמירה, בשילוב עם "**מבחן השליטה**" של הנאשם בהתממשותה. בהמשך נקבע בפסיקה "**מבחן ההקשר**" בו נאמרה האמירה. כך במילותיו של כב' השופט נ' הנדל (כתוארו אז) בע"פ 6368/09 **זקן נ' מדינת ישראל** (12.7.2010):

"לצד מבחן השליטה ומבחן המהות שהובאו לעיל ניתן להציע מבחן אחר, אשר לטעמי יסייע במלאכת ההכרעה בתיק זה - מבחן ההקשר. על פי המבחן המוצע יש לשאול שלוש שאלות: האחת, מה אמר. השנייה, מי אמר. השלישית, מדוע אמר. מבחן ה'מה' מתמקד בשאלת מעשה העבירה. כמובן, ניתן לבצע פעולת איום גם ללא מילים אלא באמצעות סימנים או התנהגות אחרת. ברם, פשיטא, ללא מעשה - אין עבירה. מבחן ה'מי' נועד לבדוק את

הקשר בין הנאשם לבין מעשה האיום. בדרך זו ניתן ללמוד על אופיו של מעשה האיום. מבחן ה'מדוע' מטרתו לבחון את הכוונה העומדת מאחורי המעשה כנדרש בפלילים. יש לשקלל את שלושת המבחנים - מה, מי ומדוע - על מנת להגיע להכרעה האם בוצעה עבירת איום".

ועוד נקבע כי יש לבחון אם איום הוא ביטוי שלא כדין, היוצא מגדרי אמירה או "אזהרה מותרת", בהתאם למסר הגלום בו, אם נועד להטיל אימה, בע"פ 3779/94 **חמדני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(1) 408 (1998) (אליו הפנתה ב"כ הנאשם בסיכומיה) קבע בית המשפט כיצד יש לבחון אם איום עולה לכדי ביטוי שלא כדין, היוצא מגדרי אמירה או אזהרה מותרת, כדלקמן:

"בית-משפט זה דן לא אחת בשאלה מתי ביטוי שיש בו "איום" יוצא מגדר אמירה או אזהרה מותרת מפני רעה עתידית צפויה והופך להתנהגות אסורה. ניתן לזהות איום אסור בין היתר על-פי הנסיבות שבהן ניתן לו ביטוי, ועל-פי המסר הגלום בו שנועד להטיל אימה ביחס לדרך פעולתו של המאויים. יש שהמסר ונסיבות העברתו הופכים את הביטוי מאזהרה מותרת לאיום אסור".

58. **היסוד הנפשי** הדרוש בעבירת האיומים הוא קיומה של "**כוונה מיוחדת**" להפחיד אדם או להקניטו. יסוד זה יכול להיבחן על-פי הלכת הצפיות, כאשר השאלה היא אם המאיים צפה בהסתברות גבוהה עד כדי קרובה לוודאות, כי דבריו עלולים להפחיד את שומע האיום. כך נקבע ברע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל**, פ"ד ס(4) 96 (2006) (להלן: "הלכת לם"), מפי כב' השופטת ד' בייניש (כתוארה אז) (אליו הפנתה ב"כ הנאשם בסיכומיה):

"ביסוד הנפשי של העבירה נכללת הלכת הצפיות. מטעם זה ניתן לקבוע כי גם אם המאיים לא התכוון להפחיד או להקניט את קולט האיום, אלא אדם אחר, הרי די בכך שהמאיים צפה ברמת הסתברות גבוהה כי דבריו עלולים להפחיד גם את קולט האיום כדי שתתבצע בכך עבירת איומים מושלמת".

59. עוד הותוו בהלכת לם כללים מנחים לבחינת ההתבטאות או ההתנהגות המאיימת לפי מכלול הנסיבות שבהן הושמעו:

"[...] כפי שצינו לעיל, המבחן שבית המשפט מפעיל בבוחנו ביטוי החשוד כאיום הוא מבחן של אדם מן היישוב הנמצא בנעליו של המאויים, דהיינו באותן נסיבות שבהן היה נתון המאויים. בית המשפט אינו בוחן את הביטוי במנותק מסביבתו, אלא הוא בוחן את מכלול הנסיבות שבהן נמסר הביטוי, ובהן זהות המאיים והמאויים, הקשר או מערכת היחסים ביניהם, הרקע לביטוי וכן ההתרחשויות או התוצאות שבאו לאחר הביטוי".

60. ולענייננו, הנאשם החליט לעשות דין לעצמו ולדרוש את הפיצוי שסבר כי מגיע לו משום שהמתלונן "גנב" אותו "וצחק" על אשתו. לשם כך פנה אל המתלונן בדרישת תשלום אף מעבר לסכום ששילם לו, אך האחרון לא

הסכים לתשלום כלשהו והציע לפתור את הסכסוך במעורבות משפחתית.

61. בפגישת הסיכום שנערכה בנוכחות הנאשם סוכם, כאמור, כי המתלון ילמד את אשת המתלון שיעורים נוספים ויגישה לטסט. ואולם, זמן מה לאחר מכן כששב המתלון לקו הבריאות, חזר בו הנאשם מהסיכום ושב ודרש פיצוי כספי בסך 8,000 ₪. המתלון הסכים לפיצוי בסך 1,000 ₪ אך הנאשם סרב, ובהמשך סרב גם לגישור באמצעות צד שלישי או לבירור הסכסוך בבית המשפט כפי שהציע המתלון.

62. בדבריו למתלון במסרונים ששלח התבטא הנאשם באמירות תקיפות וכוחניות, בגינן חש המתלון מאוים, אמר זאת לנאשם וביקש כי יחדל מאיומו. בין אמירות האיומים שיוחסו לנאשם כתב למתלון, לקראת סיום שרשרת התכתובות ביום 15.12.2021: **"מהעין שלך אוציא אותם (את הכסף), מה שיש לי אמרתי שלום"**.

63. עוד בטרם אתייחס לניתוח מכלול ההתכתובות אומר כבר עתה כי משהבהיר המתלון בעדותו, פעמיים בחקירתו הנגדית, כי האמירה: **"מהעין שלך אוציא אותם (את הכסף) [...]"** - היא **אמירת איומים שמשמעותה היחידה היא לקחת בכוח ולא ניתן לפרשה אחרת** - ומאחר שקבעתי מהימנותו, אאמץ את דבריו. ודוק, איני מקבלת את טענת ב"כ הנאשם כי מדובר באמירה שאינה ברורה דיה וניתנת לפרשנות שונה שלא עולה לכדי איום. יש לזכור כי דבר איום יכול להיות מפורש וברור, אף אם בתרגומו לשפה העברית ייתכן שנשמע פחות מובהק למי שאינו דובר השפה הערבית, בשל הפירוש התרבותי המקובל בשפה ממנו לקוח הביטוי המקורי. משהבהיר המתלון כי מדובר באמירה שמשמעותה **"לקחת בכוח"** ועדותו מקובלת עליו, די בכך להוכחת עבירת האיומים. מדובר באמירה ברורה שנאמרה בכוונה להפחיד - ודי בה גם אם הייתה עומדת בפני עצמה.

64. יתרה מזו, מהתכתבויות ודין ודברים בין הנאשם למתלון עולים דברי איום נוספים. כך למשל ביום 8.12.2019 (ת/1 עמ' 14): **"תשמע אמרתי לך מה שמגיע לי אני לוקח, אתה לא רוצה אתה חופשי אבל מיליון אחוז אני לוקח את מה שמגיע לי, יש לך מעכשיו עד מחר תגיד לי פחות מ - 4,000 אתה לא תוריד"**. (תרגום מעט שונה מזה שנערך ע"י המשטרה). ובהמשך ההתכתובות בשעה 17:04 (ת/1 עמ' 15) כתב המתלון: **"תדע אם יקרה לי משהו כל דבר הרבה אנשים מכירים אותך ואת מספר הטלפון שלך מספיק עם הדיבורים אתה 1500 בבקשה"** על כך השיב לו הנאשם: **"תודה לאל לא הרגתי אף אחד"**.

65. הדברים מדברים בעד עצמם. אלו איומים בוטים ומפורשים עד כדי כך שהמתלון הגיב בחריפות וענה שאם יעונה לו רע יהיה מי שידע להגיע אל הנאשם, והלה השיב בתגובה מעוררת אימה בפני עצמה: **"תודה לאל לא הרגתי אף אחד"**.

66. איום נוסף עולה מהאמירה שיוחסה לו בכתב האישום (ת/1 עמ' 16): **"אני לא מבין בבתי משפט, למדתי מהחיים, אם יש לך זכות תיקח את זה"**. בתגובה השיב המתלון: **"אז אתה רוצה לקחת את זה בכח"**, והנאשם השיב: **"תן לי 3,000 ₪, אין צורך בבעיות"**. ובתרגום המתלון: **"כשמישהו אומר 'בלזמש משאקל' - אין צורך בבעיות, המשמעות היא שהוא רוצה לעשות בעיות אם לא אתן לו 3,000 ₪"**. דהיינו, הנאשם איים כי אם המתלון יסרב לבקשתו הוא **"ייקח בכוח"** את הפיצוי שהוא סבור שמגיע לו. אך גם כאן לא הסתיימו איומיו של הנאשם.

67. ביום 15.12.2021 נקט בדבר איום נוסף כשאמר למתלון (ת/1 עמ' 17-18): **"אתה יכול להגיע עם זה לאלוהים זכות שלי ואני אקח אם רוצה בדרך הטוב בסדר אם לא אתה יודע איך ואני ממליץ לך לגמור את הסיפור לפני יום חמישי, אין צורך בבעיות אתה רוצה לגמור אהלן לא רוצה לגמור אתה חופשי את מה שמגיע לי אני אקח"**. מעבר לאיום לממש את זכותו גם "בדרך לא טובה" כמתפרש מדבריו של הנאשם, במקרה זה נקב הנאשם במועד לסיום הסיפור, "לפני יום חמישי", כך שמדובר באיום קונקרטי בזמן וגם בכך יש נופך של חומרה לאיום, כאשר כוונת אמירת הדברים על-ידי אומרם מובנת מאליה.

68. ביישום המבחנים שנקבעו בפסיקה, אני סבורה כי התבטאויות הנאשם עולות לכדי עבירת איומים, בהיותם ברורים בוטים ונושאים אופי ברור של הפחדה, אשר פגעו בשלוות נפשו של המתלון ובתחושת הביטחון האישי שלו, ולכן מתקיים היסוד העובדתי של עבירת האיומים. בנוגע ליסוד הנפשי, במכלול הנסיבות, לרבות נוכח תגובותיו של המתלון לאורך השיחה, ואמירתו המפורשת לבל הנאשם יאיים עליו אני סבורה כי הוכחה "כוונה מיוחדת" במבחני הלכת הצפיות. קרי, הוכח כי הנאשם צפה ברמת הסתברות גבוהה כי דבריו עלולים להפחיד את המתלון- וכך היה.

69. ויובהר, כי לא נעלמה מעיני העובדה שהנאשם תיבל את דבריו אל המתלון בפניה מכובדת כדוגמת "יא עמי", או עת שאל אותו לשלומו ואיחל לו בריאות טובה, אך אין בכך כדי ליטול את עוקצם של איומיו.

סייג זוטי דברים

70. בסיכומיה טענה ב"כ הנאשם, לחלופין, כי אף אם דברי הנאשם מבססים את עבירת האיומים, מדובר ברף נמוך ביותר ויש לזכות את הנאשם מחמת קיומו של סייג זוטי דברים.

71. לתמיכה בטענותיה הגישה ב"כ הנאשם אסופה של פסקי דין בהם מצאו בתי המשפט לזכות נאשמים מחמת קיומו של הסייג האמור. נתתי דעתי לפסיקה שהוגשה אך אני סבורה כי לא ניתן לגזור מהם גזירה שווה לעניינו:

א. ע"פ (מרכז-לוד) 39031-05-21 **חננאל נ' מדינת ישראל** (24.12.2012) דובר בתיק אלימות במשפחה שם נקבע כי עבירת האיומים אינה מצדיקה הרשעתו בפלילים שכן מדובר באלימות מילולית ברף נמוך, נסיבות המקרה הן סכסוך ארוך שנים במהלכם גם המתלוננת איימה על הנאשם איומים קשים, לא נגרם לה נזק, ובעקבות הרקע הסוער בין השניים אין מידה מינימלית של סכנה לציבור.

ב. ע"פ (מרכז-לוד) 27179-04-11 **לוי נ' מדינת ישראל** (27.9.2011) עניינו בנאשם שנמצא אשם בתקיפת בת זוג וזוכה הנאשם מחמת זוטי דברים שכן כוונת המתלוננת כלל לא הייתה להתלון על תקיפה, והיא עשתה כן רק משום שהוא התלון עליה וכי לא נשקפת לה או לציבור סכנה שיש בה כדי להצדיק הכתמת שמו של הנאשם.

ג. ת"פ (רחובות) 57994-06-17 **מדינת ישראל נ' אילן דזי** (4.9.2020) זוכה הנאשם מעבירת איומים כלפי עו"ד

שבא עם אחרים לעקל את רכבו. בית המשפט התרשם מגרסת הנאשם שעלתה כבר במשטרה שכל הכוונה שלו הייתה להשתמש באמצעים חוקיים וכי סרטוני וידאו שצילמו את האירוע עוררו ספק לגבי היסוד הנפשי של הנאשם בעבירת האיומים.

ד. ת"פ (ת"א-יפו) 16830-09-15 **מדינת ישראל נ' פלונית** (6.11.2017) עניינו בנאשמת שתקפה ואיימה על השכנים שלה ולאחר מכן כאשר הגיעו שוטרים למקום היא תקפה וחזרה על האיומים כלפי השכנים בנוכחות השוטרים. בית המשפט הרשיע את הנאשמת בתקרית עם השכנים, זיכה אותה מעבירת תקיפת השוטר בעקבות מעצר לא חוקי וזיכה אותה מעבירת האיומים בפני השוטרים בעקבות סייג זוטי דברים שכן הייתה באותה העת תחת מעצר בלתי חוקי, שכניה לא היו עדים לאיום שנעשה כלפיהם, האיום ברף נמוך וכן מצבה הנפשי הקשה שהייתה בעת אמירתו.

72. סייג זוטי דברים מעוגן בסעיף 34ז' לחוק העונשין, ובבסיסו הכלל לפיו המשפט הפלילי אינו עוסק בזוטות. וזהו לשונו: **"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"**.

73. מטרת הסייג היא מניעת תיוג פלילי למעשים, אשר באופן פורמאלי מקימים עבירה, אך אין בהם ולו מידה מזערית של סכנה לפגיעה ב"ערך המוגן", והם אינם הולמים במהותם עבירה פלילית.

74. התנאים לקיומו של הסייג נדונו בהרחבה בע"פ (מחוזי ת"א) 1720/95 **מדינת ישראל נ' יוסף ואח'** (23.10.1996), ואומצו בע"פ 807/99 **עזיזאן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נג(5) 747 (1999), כדלקמן:

"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית-המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. [...] הרי שהדגש לענין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו 'נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי'". [הדגשה לא במקור א.א.]

75. בית המשפט העליון דן בסייג "זוטי דברים" בע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ**, פ"ד ס(2) 120 (2005) (להלן: "פרשת אריאל רמזורים"), וקבע:

"[...] אף על פי שהסייג בדבר "זוטי דברים" אינו מונה רשימה של מקרים הבאים בגדרו, הרי שהמגמה העולה מן הפסיקה היא שיש להחילו בזירות תוך בחינת נסיבותיו של כל מקרה ומקרה. בבואו לבחון מעשה שנתמלאו בו כל יסודות העבירה ישאל בית המשפט את עצמו אם מעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור. תשובה שלילית תחייב את המסקנה שהשפעתו של המעשה על החברה היא כה מזערית, עד שאין זה ראוי

להכתים את מבצעו בהרשעה בפלילים. [...] אל לנו לשכוח כי הכלל בדבר זוטי דברים הוא אך סייג לאחריות הפלילית, ומשכך, אין הוא בבחינת הכלל, אלא החריג".

76. קרי, כדי לבחון את קיומו של הסייג צריכים לחול ארבעת התנאים שקבע המחוקק במצטבר: "טיב המעשה", "נסיבותיו", "תוצאותיו" ו"האינטרס הציבורי". בין התנאים הללו קיימים קשרי גומלין, אם לקולה ואם לחומרה, ומשקל הבכורה ניתן ל"אינטרס הציבורי" (ראו גם רע"פ 8464/14 **מדינת ישראל נ' עזרא** (15.12.2015)).

77. בנסיבות מקרה מסוים יכול שיקבל אחד התנאים משקל ממש, ואולם בסופו של דבר השאלה המכריעה היא אם סיכום כל ארבעת התנאים מוביל אל המסקנה, כי **לא קיימת סכנה מזערית לציבור** המצדיקה הטלת אחריות בפלילים.

78. ודוק, עסקינן בהגנה מהותית שעל הנאשם הנטל להוכחתו, בגין המעשה הקונקרטי על רבדיו השונים (להרחבה ראו כב' השופט קדמי **על הדין בפלילים** חלק ראשון, עמ' 555-556; וכן ראו רבין וואקי **דיני עונשין** (מהדורה שלישית) כרך ב', עמ' 946).

79. לענייננו, בחינת ההתבטאויות המאיימות בהן נמצא הנאשם אשם הובילה אותי למסקנה כי מדובר באיומים מוחשיים שפגיעתם בערך המוגן ממשית, ומשמע כי סייג זוטי הדברים אינו רלוונטי. בבחינת **"טיב המעשה"** מדובר באיומים חוזרים ובוטים כלפי המתלונן על רקע סכסוך כספי בו דרש בכוח לקבל פיצוי שספק אם מגיע לו; **"תוצאות המעשה"** המתלונן חש מאוים עד כי נאלץ להגיש תלונה, הגם שלא היה מעוניין לערב את המשטרה וחש אי נוחות רבה מכך; **"בנסיבות המעשה"** רצונו של הנאשם לפתור את הסכסוך בכוח תוך התעלמות מבקשותיו החוזרות של המתלונן לפתרון באמצעות צד שלישי או בבית המשפט היא עשיית דין עצמי והעמדת המתלונן בלחץ בלתי סביר משך תקופה לא מבוטלת. ביטוי האיומים באופן חוזר ונשנה על הכתב במסרונים מצביע על חוסר מורא מהחוק. **"הפגיעה באינטרס הציבורי"** מוחשית שכן עוצמת האיומים ונסיבותיהם ממשיים.

סוף דבר

80. במעשים המיוחסים לו בכתב האישום איים הנאשם על המתלונן, במספר אמירות בשני מועדים ביום 8.12.2019 וביום 15.12.2019. חסד עשתה המאשימה עם הנאשם משהאשימה אותו בעבירה אחת בלבד. אשר על כן, החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירת האיומים המיוחסת לו, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ניתנה היום, ל' תשרי תשפ"ב, 06 אוקטובר 2021, במעמד הצדדים.